

**AKCINĖS BENDROVĖS „JONAVOS GRŪDAI“
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO**

2022 m. rugsėjo 30 d.

Jonava

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – **KPI**) 6 straipsnio 3 dalimi bei atsižvelgiant į Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijas (toliau – **Rekomendacijos**), patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2 – 246, akcinėje bendrovėje „Jonavos grūdai“ (toliau – **Bendrovė**) atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir parengta motyvuota išvada Bendrovės veiklos srityje „Grūdų svorio nustatymo (svėrimo) procesas Bendrovėje grūdų priėmimo metu“.

Asmenys (subjektai), atlikę Bendrovės korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą yra Bendrovės vadovo įsakymu (2021-12-16 įsakymo Nr. VD-ĮS-V-8) paskirti atsakingi asmenys, kuriems priskirtos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų funkcijos (toliau – **Atsakingi asmenys**).

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę analizuotas laikotarpis nuo 2021 m. rugpjūčio mėn. iki 2022 m. rugpjūčio mėn. pab. (toliau -**Analizuojamas laikotarpis**).

Korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo nustatoma Bendrovėje: elevatoriuje, adresu Darbininkų g.21, Jonava ir Ukmergės sandėlyje, adresu Stoties g.1, Ukmergė.

**NAUDOTI METODAI IR ATLIKTI VEIKSMAI KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖS NUSTATYMO METU**

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą (toliau – **Nustatymas**) taikyti šie informacijos (duomenų) rinkimo metodai:

- Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė (1 priedas);
- Interviu metodas (vertinti Bendrovės darbuotojų, galinčių suteikti Nustatymui atlikti reikalingos informacijos, pateikti atsakymai į klausimus);
- Prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas.

ANALIZUOJAMA VEIKLOS SRITIS IR JOS APRAŠYMAS

Analizuojama veiklos sritis - Grūdų svorio nustatymo (svėrimo) procesas Bendrovėje grūdų priėmimo metu (toliau- **Svėrimo procesas**).

Viena pagrindinių Bendrovės veiklos sričių yra Grūdų saugojimas ir sandėliavimas. Šios veiklos srities neatsiejama dalis yra grūdų svorio nustatymo (svėrimo) procesas grūdų priėmimo metu. Grūdų priėmimą, tame tarpe ir grūdų svėrimą, Bendrovė vykdo dviejose vietose: Jonavos elevatoriuje, adresu Darbininkų g.21, Jonava ir Ukmergės sandėlyje, adresu Stoties g.1, Ukmergė. Grūdai gali būti sveriami vagoninėmis, automobilinėmis, elevatorinėmis, prekybinėmis ar kitokio tipo svarstyklėmis. Bendrovėje grūdai priėmimo metu sveriami automobilinėmis svarstyklėmis ir

vagoninėmis svarstyklėmis (Jonavos elevatoriuje) ir automobilinėmis svarstyklėmis (Ukmergės sandėlyje).

Atlikus teisės aktų analizę bei susipažinus su atsitiktiniu būdu pasirinktais svėrimo dokumentais, apibendrinus Bendrovės darbuotojų, atliekančių funkcijas svėrimo procese, atsakymus į raštu ir/ar žodžiu pateiktus klausimus, buvo nustatyta:

- Svėrimo procese dalyvauja:
 - Jonavos elevatoriuje: svėrėjas (sezono metu – priimami sezoniniai darbuotojai, sveria automobilinėmis ir vagoninėmis svarstyklėmis), valdymo pulto operatorius (ne sezono metu vykdo ir svėrėjo funkcijas, sveria automobilinėmis ir vagoninėmis svarstyklėmis), šaltkalvis-operatorius (sezono metu sveria vagoninėmis svarstyklėmis), kontroliuoja, ir, esant poreikiui, vykdo svėrimo funkcijas – elevatoriaus vadovas;
 - Ukmergės elevatoriuje: svėrėjas (sezono metu priimamas sezoninis darbuotojas), laborantas (ne sezono metu, esant poreikiui – sezono metu), kontroliuoja svėrimo procesą, esant poreikiui, pats vykdo svėrimą: elevatoriaus vadovo pavaduotojas.
 - Svarstyklėms atliekama metrologinė patikra, kuri Analizuojamu laikotarpiu buvo galiojanti. Už svarstyklių metrologinę patikrą paskirtas atsakingas asmuo, ši atsakomybė įtraukta į energetinės tarnybos vadovo pareiginius nuostatus.
 - Svarstyklių svėrimo duomenys į programą įrašomi automatiškai. Darbuotojas, atliekantis svėrimą, neturi teisės juos ranka programoje taisyti. Svėrimo duomenų taisymą rankiniu būdu programoje, esant poreikiui, turi teisę atlikti elevatoriaus vadovas ir elevatoriaus vadovo pavaduotojas, laboratorijos vadovas. Programoje taisant svėrimo duomenis ranka, nėra nurodoma taisymo priežastis. Apie svėrimo duomenų taisymą programoje, nedelsiant el. pranešimus gauna Bendrovės vadovas ir Komercijos ir investicijų skyriaus vadovas.
 - Svėrimo dokumentai: Grūdų priėmimo talonai (išduoda laboratorija, ranka svėrimo duomenis užpildo svėrimą vykdantis darbuotojas, talonai pildomi svėrimo duomenų sutikrinimui), grūdų priėmimo aktas (užpildomas automatiškai iš programos, pasvėrus pilną ir tuščią transporto priemonę).
- Grūdų priėmimo aktus pasirašo grūdų svėrimo procese dalyvaujantys darbuotojai ir grūdų atvežę klientai ar jų vežėjai. Analizuotu laikotarpiu atsitiktinai atrinkti dokumentai buvo su atsakingų asmenų ir kitos šalies parašais. Ukmergės sandėlio praeito sezono grūdų priėmimo talonai nesaugomi. Papildomai darbuotojai darbo pabaigoje vykdo grūdų priėmimo talonų ir grūdų priėmimo aktų atitikties kontrolę.
- Svėrimo proceso metu svėrimą atliekantis darbuotojas turi patikrinti, ar teisingai transporto priemonė užvažiavo ant svarstyklių, ar nėra kitų kliūčių vykdyti svėrimą. Tam įrengtos vaizdo kameros Jonavos elevatoriuje ir Ukmergės sandėlyje.
 - Svėrimą vykdantys darbuotojai pasirašytinai supažindinti su pareiginais nuostatais. Su grūdų priėmimo procedūra Nr. PR05 pasirašytinai supažindinti nebuvo.
 - Analizuojamu laikotarpiu ginčų, pretenzijų dėl grūdų svorio nustatymo nebuvo gauta.

JONAVOS GRŪDAI

Analizuojama veiklos sritis vertinta atsižvelgiant į Rekomendacijų 10 punkte išvardintus kriterijus, pateikiamus 1 lentelėje:

Eil. Nr.	Rekomendacijų 10 punkte nustatyti kriterijai (Bendrovės veiklos sritis – Grūdų svorio nustatymo (svėrimo) procesas Bendrovėje grūdų priėmimo metu, priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu atitinka vieną ar kelis iš žemiau nurodytų kriterijų)	TAIP/NE
1.	Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas	NE
2.	Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.	NE
3.	Kai kurių viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.	TAIP*
4.	Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.	NE
5.	Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kito viešojo sektoriaus subjekto patvirtinimo.	TAIP**
6.	Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.	NE
7.	Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę buvo nustatyta veiklos trūkumų.	NE
8.	Gauti skundai, pranešimai, pareiškimai dėl atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų.	NE
9.	Priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia interesanto nauda.	TAIP***
10.	Priežiūros institucijos arba pats viešojo sektoriaus subjektas atliktų vidaus patikrinimų metu nustatė viešojo sektoriaus subjekto veiklos pažeidimų atitinkamoje srityje	NE

* Korupcijos pasireiškimo nustatymo metu nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumai grūdų svorio nustatymo procesu metu, susiję su darbuotojų funkcijomis ir atsakomybe;

** Bendrovė grūdų svorio nustatymo metu savarankiškai priima sprendimus;

*** Nuo nustatyto grūdų svorio priėmimo metu priklauso grūdų pardavėjui mokama suma už grūdus (grūdų pardavimo atveju) ir/ar paslaugų kainos (elevatoriaus paslaugų teikimo atveju)

NUSTATYTOS KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI, JUOS PAGRINDŽIANTYS DUOMENYS IR (AR) INFORMACIJA

1) Svėrimo procesas, jo atlikimo tvarka, terminai nėra išsamiai reglamentuoti Bendrovės generalinio direktoriaus priimtų teisės aktų dispozicijoje.

JONAVOS GRŪDAI

Bendrovės vidiniais teisės aktais nėra detaliai aprašytas Svėrimo procesas, nėra reglamentuota kaip vykdomas ir kas vykdo Svėrimo procesą Ukmergės sandėlyje, neaprašyta grūdų svėrimo procedūra vagoninėmis svarstyklėmis, nenustatytos darbuotojų funkcijų vykdymo terminai, nenumatyta ką turi patikrinti svėrimą atliekantis darbuotojas, užvažiuavus transporto priemonei ant svarstyklių.

2) *Darbuotojų funkcijos, pareigos ir atsakomybė, susijusios su Svėrimo procesu, jų atlikimo tvarka, atsakomybė nėra arba nėra išsamiai reglamentuoti Bendrovės generalinio direktoriaus priimtų teisės aktų dispozicijoje, t.y. pareiginiuose nuostatuose.*

Nėra reglamentuotos ar neišsamiai reglamentuotos šių pareigybių funkcijos, pareigos, atsakomybė susijusios su Svėrimo procesu: laboranto, valdymo pulto operatoriaus, elevatoriaus vadovo pavaduotojo, elevatoriaus vadovo, šaltkalvio – operatoriaus.

3) *Nepakankama vidaus kontrolė.*

Nenustatyta svėrimo duomenų taisymo programoje rankiniu būdu tvarka ir nenurodomos taisymo priežastis.

Ukmergės sandėlyje yra įrengtos vaizdo kameros tikslu stebėti ar teisingai transportas atsistojo ant svarstyklių, tačiau šių kamerų nepakanka.

NUSTATYTŲ KORUPCIJOS RIZIKŲ IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ SUMAŽINIMO AR PAŠALINIMO PRIEMONĖS

Siekiant nustatytų korupcijos rizikų pašalinimo ar, kiek galima sumažinimo jų neigiamo poveikio, siūlomos šios priemonės:

- Detaliau reglamentuoti grūdų priėmimo procedūrą Nr. PR05, išsamiau aprašant Svėrimo proceso atlikimo tvarką, atsakingus asmenis, terminus;
- Papildyti Svėrimo procese dalyvaujančių darbuotojų pareiginius nuostatus funkcijomis, pareigomis ir atsakomybe, susijusiomis su Svėrimo procesu ir jo vykdymo kontrole;
- Nustatyti svėrimo duomenų taisymo rankiniu būdu tvarką, peržiūrėti suteiktas teises dėl rankiniu būdu svėrimo duomenų taisymo programoje darbuotojams, bei galimybes, taisant svėrimo duomenis nurodyti svėrimo duomenų taisymo priežastys (ar programoje, ar kitu būdu).
- Papildyti Ukmergės sandėlio svėrimo stebėjimą papildomomis priemonėmis (veidrodžiais ar vaizdo stebėjimo kameromis).

**AKCINĖS BENDROVĖS „JONAVOS GRŪDAI“
IŠVADOS DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO
1 PRIEDAS**

Teisės aktai, reglamentuojantys grūdų svėrimo procesą grūdų priėmimo metu

1. 1999-12-31 LR žemės ūkio ministro įsakymas „Dėl grūdų, jų produktų ir kitų produktų inventorizacijos grūdų supirkimo ir (arba) perdirbimo įmonėse taisyklių patvirtinimo“, aktuali redakcija nuo 2015-01-01;
 2. LR metrologijos įstatymas;
 3. 2022-01-26 Grūdų priėmimo procedūra Nr. PR05;
 4. (Sezoninio) Svėrėjo pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 5. Valdymo pulto operatoriaus pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 6. Elevatoriaus vadovo pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 7. Elevatoriaus vadovo pavaduotojo pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 8. Laboranto pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 9. Šaltkalvio-operatoriaus pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8;
 10. Energetinės tarnybos vadovo pareiginiai nuostatai, patvirtinti Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-06-12 įsakymu Nr. VD-ĮS-V-8.
-